

Pauruusoono aa tauraa yanaa aavaa Tesoronikii varuuyani reeravai

Gioonna kiaapu Tesoronikii varuuya Yisuu Kirisiiva makee tino kava tiinaraivaara pinaama yaata utuuvaara Pauruuso aa nnaagiai yanaa aavaa iyani reeravai. Vooyaano tunoo: Vaa Udaanga Yisuu Kirisiiva nninara tuu suaivo nniivaivee, tuu kuaivaara Pauruuso fafaarainno safuuma iya kiaa mmiravai. Mmuaarareeraivo iyasi nniivaata mmamma niitareeraivaatama varadaata iya mmannammanna Yisuunnara kutaavaivee kiaa kiada ngiari mmooriyauvaa varada varida yoketaama mmooriyauvaa iikiateeraivaara Pauruuso yamayamaa kuaiyauvaa iyani fafaara reeravaivee.

¹ Gioonna kiaapu vaa ausa hanigiada Tesoronikii variayaso, na Pauruusoono yanaivaa ngiini fafaarakiaunoo. Siraasooya Timotiiya ni tasipama variaani na yanaivaa ngiini fafaarakiaunoo. Vaa ngia ausa hanigieeraiya ti Napoonna Anutuugaa gioonna kiaapuya varida ti Udaanga Yisuu Kirisiinna tasipama variaano.

² Ti Napoova Anutuugoota ti Udaanga Yisuu Kirisiivaatama kati ngiyyara yoketaama yaata utida ngiari ausa nuufaivaitana ngii mida nnaasu variateeraivaara ta yaata utuaunnaano.

Ti Udaanga Yisuuva tiinara suaivaki Anutuugo

gioonna kiaapuuya yaparainaravai

³ Ti seenayaso, ta makemakee ngiiyara Anutuuga kiasa mmida kiaunnaanoo: Yoketaayavee, kiaunnaanoo. Ngia Anutuuga kutaavaivee kiasa kiada iikiaivo vaa yaagueeqavai vaivo fai vakia roo vioo vioo yaagueeqama pinaavai vainaravai. Ngia ngiingiiyara ngiingiiyara mmuduuya ru-aivo vaa pinaavai vaivo fai vioo vioo pinaa ari vookaravai vainaravai. Ngia itaama variaivaara ta aikiooma ngiiyara makemakee yoketaayavee kiaunnaanoo.

⁴ Ngia itaama variaivaara teenoo gioonna kiaapu vaa ausa hanigiaiyaata kua tida ngiiyara mannaka kiaunnaanoo. Gioonna kiaapuuya maisa mmooriivaa ngii miaavo ngii mmamma nniitaraikiainnaata mmannammanna yaagueeqama varida Anutuuga kutaavaivee kiasa kiada yaagueeqama variaivaara ta ngiiyara mannaka kiaunnaanoo.

⁵ Ngia itaama yaagueeqama variaivaara ta kooyaa rikiada kiaunnaanoo: Anutuugoono fai mmuakiaaya yaparainno irisaiyauvaa safuuma iya mmunaravaivee, kiaunnaanoo. Itaama vaino too mmamma nniitareeravaa ngia varada vari-daata Anutuuga yaagueeqama variaivaara ivo gioonna kiaapuuyara diravaki inna aikiooma ivaki kuatera fai ngii tinaravai.

⁶ Fai Anutuugo ataama safuuma iinaravai. Mmooi maisaiyauvaa vaa ngii muuyauvaa fai ivo irisai maisaiyauvaa iya mmunaravai.

⁷ Ngii mmuaararavata tiita ti mmuaararavata Anutuugo iinai fai ta kati variaaravai. Udaanga Yisuu Kirisiiva

ngiauvakidiri kooyaa tiinara suaivaki fai Anutuugo itaama iinaravai. Fai Udaanga Yisuu Kirisiiva aangeraa yaagueeqaiyaata ikia hauruuvo pinaama taivaatama tasipama tiinaravai.

⁸ Gioonna kiaapuuya hama Anutuugaa kuaivaa rikiada arinaima taiyaatama ti Udaanga Yisuu Kirisiinna kua mmayaaya yoketaivaa hama arinaima rikiada iikiaiyaatama irisai maisaiyauvaa iya mminaraivaara fai itaama tiinaravai.

⁹ Ivo tiinai rikiada iya irisai maisaivaa varada tupatupaa koonnama varira yoosinnaivaki variaaravai. Fai iya hama Udaanga Yisuu Kirisiinna tasipama inna mmeekia ari vookaraivaki variaaravai.

¹⁰ Ii sui ivaki ivo tiinai rikiada fai ariiniee kua mmataama kiai gioonna kiaapuuya innara ari vookaraama yoketaa tuanaavee kiaaravai. Innara kutaavaivee tira gioonna kiaapuuya kua yoketaivaa innara tida avai kurutooma kiada yaaku vuatavuatakiaravai. Ta kua mmayaayaivaa ngii giaa ngii miaannaivaara ngia kutaavaivee tuuvaara ngieetama itaa kiaaravai.

¹¹ Ivaaraida ta makemakee ngiiyara yaaku varada variaunnaanoo. Anutuugo ngii iinai rikiada ngia ivo ngii maavee tiivaugiataama aikiooma yoketaama variateeraivaara ta ngiiyara yaaku varaunnaanoo. Ivo ari yaagueeqaivaadiri ngii iinanai ngia inna mmoori yoketaivaa ngii iikiatainai ngia innara kutaavaivee kua kiada inna mmooriiivaa iidada taikaaraivaara ta ngiiyara yaaku varaunnaanoo.

¹² Ngia itaama iikio rikioo ti Udaanga Yisuu

Kirisiiva tiinara suaivaki inna nnutuuvo yaataroo ari vookaraama vainaravai. Vaino rikioo ivo ngii iinai rikiada fai ngeetama yoketaama ari vookaraama variaaravai. Ti Anutuuqoota ti Udaanga Yisuu Kirisiivaatama kati gioonna ki-aapuuyara yoketaama yaata utiivaaraida ngia itaama ari vookaraama variaaravai. Ngia itaama variaaraivaara ta ngiiyara yaaku varaunnanoo.

2

Vaidi mminnamminnaa maisa suvuairaiivo

nninara kuavai

¹ Ti seenayaso, ti Udaanga Yisuu Kirisiiva tiinaraivaaraata Anutuuqo ti rupi nuunama kinai ta Yisuuinna tasipama hara kiada variaaraivaaraatama na kooyaa ngii giaa ngii minai rikiaatee.

² Na yaagueeqama ngii giaa ngii minai rikiaatee. Vooyaano kiaanoo: Vaa Yisuuva tiivaivee, kiaivaara sa akiairaama ngiengie vo vuayaata vo vuayaata utiraida sa ngii ausaiyauvo ari vookarai ausa tasipama variatee. Ta Anutuuqo ti kiasa ti mmii kuaivaa ta kiasa kookieema kiaunna suaivaki vaidi voovoono rikiai kuavai tiivainnee? Vara ta Anutuuqaa kua mmayaayaivaa kiasa kookieema kiaunna suaivaki rikiai kuavai tiivainnee? Vara yanaa voovai tiisidiri nniivaudiri yaaruoo rikiai kuavai tiivainnee? Hama teeta rikiaunnanoo.

³ Vaidi vooyaano sabi kua sabi kuaivaa ngii giaa ngii miaivaa ngia rikieevoora aa kua aavaa na ngii giaa ngii minai rikiaatee. Yisuuva tiinara suaivaki fai hama ivo nnaammaratu tiinaravai. Tauraa

gioonna kiaapuuya Anutuuqaara mmooka hani-gia mmi kiada innara ooqoo kiaa kikio nnaagiai mminnamminnaa maisa suvuaira vaidiivo ikia aakiaana kuanaraivoono kooyaa nninaravai.

⁴ Fai ivo ngioo gioonna kiaapuuya mmatayaa diaa mminnamminnaiyauvaara ti Anutuuqovee kiaiyouvaara ooqoo tioo mmuakiaa mminnamminnaiyauvaa iya ausa mmuduuya mmiraiyouvaaraatama fai ooqoo tinaravai. Ooqoo kiaa kioo tinara: Vaa na yaataree variaunoo, kiaa kioo fai Anutuuqaa nnau pinaivaki oro varioo ariiyara tinara: Na Anutuuqovee, tinaravaivee.

⁵ Ivo itaa kua tinaraivaara na ngii tasipama variaa suaivaki na ivaara ngii giaa ngii miravaivee. Vara vaidi ngia ivaara taunnu kianne?

⁶ Aanna makee ii na kiau kua ivaa kaanaivo nnivoora kiaa kioo inna uuda raira yaagueeqaivoono inna uuda rainno varioo varinoo. Vaa ngia ivaa arinaima teeda rikiaavai. Anutuugo tinara: Aikioovaivee. Ngianee, tinara suaivaki nnaasu fai mminnamminnaa maisa suvuaira vaidiivo nninaravai.

⁷ Mminnamminnaa maisa vareera aataruuvo vaa hataumaki vaivo aanna makee iinno varinoo. Mmannammanna iinono uuda rairaivoono uuda rairaivaa rabikiaa kino rikioo mminnamminnaa maisa vareera aataruuvo fai kooyaa vainaravai.

⁸⁻¹² Kooyaa vaino too mminnamminnaa maisa suvuaira vaidiivoota fai kooyaa nninaravai. Ivo Sataangaa yaagueeqaivaa tasipama ngioo unnakuaiavaa kiaa kaayau ari vookara ari vookarai unnakua mmooriyauvaa iinaravai. Fai iinno varioo gioonna kiaapu ikiana kuaaraiya maisai unnakua unnakuaiyauvaa

arinaidiri kiaa roo iinaravai. Hama iya kua kutaivaara yoketaavaivee kiaa kiada hama ivaara mmuduuya ruaivaara Anutuugo hama iya vitoo yoketaivau yapanai iya ikia aakiaana kuaaravai. Iya kua kutaivaara ooqoo kiaivaara Anutuugo tino unnakua tiraivo iya aakiaiyauvaki iinno varinai fai iya unnakua iira aataruuvaara kutaavaivee kuaaravai. Mmuakiaaya itaama kua kutaivaara ooqoo kiaa kiada mminnamminnaa maisaiyauvaara mmuduuya riraiya fai Anutuugo iya yaparaira suaivaki irisai maisaivaa iya mminaravai. Tauraa fai mminnamminnaa maisa suvuaira vaidiivo nnino nnaagiai Udaanga Yisuu Kirisiiva tiinaravai. Fai mminnamminnaa maisa suvuaira vaidiivo kooyaa nnino rikioo Udaanga Yisuu Kirisiiva ari yaikiaivaadiri innayaa fuu tino putinaravai. Udaanga Yisuu Kirisiiva ari tiinara suaivaki fai mmeekia ari vookaraivaa tasipama tioo inna ruputino eeyaara taikaanaravaivee.

Anutuugo ngii vitoo yoketaivau yapaanaraivaara

ngii mmataama kieeravai

¹³ Ti seenayaso, Anutuugo ngiiiyara mmuduuya ruaiyara ta ngiiiyara innaata makemakee kua yoketaivaa kiaunnaano. Anutuugoono tauraa ngii vitoo yoketaivau yapaanaraivaara ivo ngii mmataama kieeravai. Ngia Anutuugaa kua kutaivaara kutaavaivee tikio ivo Mmannasa Yoke-taivaa tino too ngii vitoo ari gioonna kiaapu tuanaaya ngii yapa kiaanaravai. Ivo itaama ngii mmataama kioovaara ta ngiiiyara innaata makemakee kua yoketaivaa kiaunnaano.

¹⁴ Ta mmayaaya yoketaivaa ngii giaa ngii miaannaduu rikiada ngia ngiingii ausaiyauvaa hanigieeravai. Ngia ngiingii ausaiyauvaa hanigiada Udaanga Yisuu Kirisiinna oyai ari vookaraivaa varaateeraivaara Anutuugo ngii maavee tiravai.

¹⁵ Ti seenayaso, ta kiaunna kuaivo itaama vaivaara rikiada yaagueeqama variatee. Ta avaikidiri ngii giaa ngii miaanna kua aataruuvata ta yanaa fafaarama kiaanna kuaivaatama puaisa utuatee.

¹⁶⁻¹⁷ Ti Napoova Anutuugo tiyara mmuduuya ruoo kati tiyara yoketaama yaata utuoo tupatupaa yamaa kua yamaa kua ti tikiai ta yoketaama variaaraivaara ta faannaida variaunnaano. Ivaata ti Udaanga Yisuu Kirisiivaatama ngii aakiaiuvaki iikiai ngia yaagueeqama varida mmuakiaa mmoori yoketaivaa iida mmuakiaa kua yoketaivaa kiateeraivaara ta ngiiyara yaaku varaunnaano.

3

Pauruusainna tunoo: Tiyara yaaku varaatee, tiravai

¹ Ti seenayaso, aa ta nnaagiai vo kua voovaara ngii giaa ngii mikiai rikiatee. Tiyara yaaku varaatee. Udaanga Yisuu Kirisiinna mmayaayaivo makemaakee tikio nuainno varinai gioonna kiaapuuya rikiada ivaara kua yoketaivaa kiaaraivaara tiyara yaaku varaatee. Vaa mmayaayaivo ngii yoosinna aakiaiuvaki itaama nuaivai.

² Vo kua voovaraatama yaaku varaatee. Maisa vaidiia maisamaisai mmooriivaa iikiaiysidiri Anutuugo ti vita yoketaivau yapaanaraivaara yaaku varaatee. Hama mmuakiaa gionna ki-aapuuya Yisuunna mmayaayaivaara kutaavaivee kiaavai. Ivaara tiyara yaaku varaatee.

³ Hama Udaanga Yisuu Kirisiiva ngiiyara yaata vueennaivai. Vaidi maisaivo ngii utivoora kiaa Yisuuva ngii iinanai fai ngia yaagueeqama yoke-taivau variaaravai.

⁴ Ta ngii giaa ngii miaunna kuaivaa ngia rikiada iidada fai ngia mmannammanna iikiaaraivaara ta ngiiyara kutaa iikiaaravaivee kiaunnanoo. Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva ti yaata utiraivaki ti kiaa ti mmikiai ta ngiiyara kutaa iikiaaravaivee ki-aunnanoo.

⁵ Udaanga Yisuu Kirisiiva ngii aakiaiyouvaki iinai ngia Anutuugaara mmuduuya ruateeraivaara ta yaaku varaunnanoo. Yisuu Kirisiiva ngii iinai ngia innara yaata utida mmannammanna yaagueeqama variateeraivaaraatama ta yaaku varaunnanoo.

Mmuakiaaya mmuaavai mmuaavai

mmoori varaatee

⁶ Ti seenayaso, ta Udaanga Yisuu Kirisiinna mmooriivaa varaunnayara tida ta yaagueeqama ngii giaa ngii mikiai rikiaatee. Ngii seena vaa ausa hanigieeraiya ngiari hara kiada variraivaara hama yaata utida mmoori varada ta iya kiaa mmi-aunna kuaivaa hama rikieerama kiada kati kumina varikiai sa iya tasipama variatee. Pikiaatee.

⁷ Vaa ngiengieenoo rikiaavai. Ta ngiisi kuaanna suaivaki ta hama vida kati hara

kiada varirama kiada titi variraivaara ta yaata utida mmoori vareeravai. Ta itaama ngii vita vitaakiaannaivaa ngieeta teeta iikiaaravee.

⁸ Gioonna kiaapu voovoono ti variraivaa too yeenna mminnaa vooyauvai ti mmuduu hama ta kati vareeravai. Ta irisai mmida vareeravai. Sa ngia ti mmooriivaa varada yeenna mminnamminnaiyauvaa ti mmiateeraivaara ta titi mmamma mmuyai utu rikiada ti mmooriivaa varada heenaivaa ikiannaivaa vara nuunama kiada mmoori vareeravai.

⁹ Ta ngiiiyara mmooriivaa iikiaanna irisaivaara ta aikiooma ngii yaparakiataama vauduaata hama ta ngii yaparairavai. Ngia ti teeda tiinikaraama mmoori iikiateera ta yaagueeqama mmoori vareeravai.

¹⁰ Ta ngii tasipama variaanna suaivaki ta ngii giaa ngii mida kiaannanoo: Gioonna kiaapu voovoono hama mmoori vareerainno kati varinai inna tikio rikioo ivo sa yeenna nnaivee, tiravai.

¹¹ Ta rikiaannaduu ngii tasipama varuu vooya kati kuminaya varida ngiari seenaiya mmoori varooyauvaa taa kiada murumuru tida tunoo: Iya koonnama varaanoo, kiasa ngiariita hama mmoori vareera kati varuuvaara ta itaa kua tiravai.

¹² Udaanga Yisuu Kirisiinna mmoori varaunnayara tida iya itaama varuuvaara ta yamaa kua yamaa kua tida mmannammanna yaagueeqama kiaannanoo: Tirooma varida mmoori varate. Varada ngiingii mmooriyauvakinnaa yeennaiyauvaa nnaatee. Ta itaa kua kiaannanoo.

¹³ Ti seenayaso, ngia mmoori yoketaivaa iiki- aivaara sa ngii pirisakiaivee.

14 Aa yanaa aavaki vai kua aavaa ta ngii giaa ngii miaunnaivaa gioonna kiaapu ivaki variaa voovoono ivaa rikioonnaata mmannammannainno varinai ivaa teeda tuqinnama ivaa taatee. Sa inna tasipama variatee. Ivo mmamma maisakiaiveeraivaara sa inna tasipama variatee.

15 Sa innara ti nnammutuaavaivee kiaa kiada pikiada oro voovau variatee. Ti seena tuaavaivee kiaa kiada yamaa kua yamaa kua tida oro voovau variatee.

Kua arai voovai Pauruuso reeravai

16 Udaanga Yisuu Kirisiiva ausa nuufa vari-raivaa oyai nakaaravovee. Yoketaa suaivakiaata maisa suaivakiaatama ivo ariinoo ausa nuufaivaa ngii miaiveeraivaara ta yaaku varaunnaano. Ivo mmuakiaaya ngii tasipama vakiaiveeraivaara ta yaata utuaunnaano.

17 Na Pauruuso neenoo nini yaakukidiri nini nnutuuvaa tasipama fafaarakiau aavaa taatee. Na Pauruusoono ngiiyara yaata utuee boo kiaunoo. Mmuakiaa yanaiyauvaa na fafaarakiauyauvunu itaama nini nnutuuvaa tasipama nnaasu fafaarakiauvai.

18 Ti Udaanga Yisuu Kirisiiva kati gioonna kиа-puuyara yoketaama yaata utiraivo ngia mmuakiaaya ngii tasipama vakiaivee.

Karaasa Yeena Rau Kioo Kuaivovee
The New Testament in the Waffa Language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Waffa long Niugini

copyright © 1975 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Waffa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

4da5455c-4c87-58ee-a650-bb37acea5bca